

עין משפט
נר מצוה

פח א מיי פייצ מהל' מאכלות אסורות הלכה כג ועיין בהשגות ובכ"מ סמג לארין קמח טוש"ע י"ד סי' קמח סעיף ב וספי' קחד סעיף טו]:
פח ב מיי שם פי"ג הלכה ג ועיין בהשגות ובכ"מ ולחס משנה סמג שם טוש"ע י"ד סי' קמח סעיף ה:
צ ג מיי פי"ב מהל' מטמא' משכב ומושב הלכה ג:
צא ד מיי פי"ג מהל' מאכלות אסורות הלכה ז סמג לארין שם טוש"ע י"ד סי' קמח סעיף טו:

צה ה מיי [שם] ופי"ב מהל' מטמא' משכב ומושב הלכ' כא:

צה ו ז מיי פי"ב מהל' מטמא' משכב ומושב הלכ' כ:

צה ח מיי שם הלכ' יט ואע"פ שדיו מגעת מותר:

צה ט מיי שם ובלבד שלא תהא ידו מגעת ועיין בכסף משנה:

צו י מיי פי"ב מהלכות מאכלות אסורות הל' כד סמג לארין קמח טוש"ע י"ד סי' קמח סעי' יב:

ע:

ההיא רביתא דהות נקיטא **אופיא** בידה אמר רבא חמרא שרי. פ"ה דוקא תינוקת שאינה יודעת צטיצ ניסוך ולא טרחה ליגע אבל נערה גדולה לא תלינן לקולא מיהו לא מלינו חלוק זה צשוק מקום לכן נראה דלאו דוקא רביתא ה"ה גדולה אלא דעודלא

הכי הוה ומיהו לפ"ה לא נפקא מניה מידי עכשיו דגם הגדולים אינם נקיאים צטיצ ניסוך:
אימר **מגבה** **דחביתא** קלמיתה. ולא נגעה ציין אלא מן האויר קלטתה אבל אי שקלתה מעל גבי היין יאסר מטעם נזק מיהו יש בספרים ישנים שקלתה ואפילו הכי שרי משום דלינה נקיאה צטיצ ניסוך ולא מסרה נפשה למינגע כפ"ה אבל בגדולה כיון דנקיטא אופיא איכא

למיתש: **ההוא פולמוסא** דסליק לנהרדעא פתחו חביתא טובא א"ר חייא בר אבא עובדא הוה קמיה דר' יוחנן ושרא ולא ידענא אי משום דקבכר כר"א ב' ופריך **ספק ביאה ספק מגע** **הוא**. דודאי עובדי כוכבים נינהו ואע"ג דגבי גנזי דלעיל אמרינן דהוי ספק ציאה ספק אס אס הס עובדי כוכבים או אס הס ישראלים ה"מ גנבים דיש מהם שהם ישראל אבל פולמוסא סתם עובדי כוכבים הס דאי הוה ישראל היה הדבר ניכר ונדוע ומדלא נודע ש"מ שהם עובדי כוכבים וא"כ ספק מגע הוא וע"כ לא מטטר ר"א אלא צספק ציאה אבל ספק מגע טמא ומשני כיון דפתחי טובא ספק אדעתא דממונא ספק אדעתא דשמיה פתחו ופ"ה דפתחו יותר מכדי שחיה מוכחא מילתא דלדעתא דממונא פתחו ובגנבותייהו טרידי כפ"ה לפי שיטתו דלעיל ופירושו דחוק ועוד קשה דמ"ש גבי גנזי דאמר ספק ישראל נינהו וגבי פולמוסא אמר ודאי עובדי כוכבים נינהו א"כ ה"ל לתלמודא לפרש לכן פי' ר"ת לפי שיטתו דלעיל שפיר דר"א מטטר משום ספק ספיקא והכי פי' הכא ספק ציאה ספק מגע הוא פי' נהי דהוי ספק אס הפולמוסא הס עובדי כוכבים או ישראל כמו בגנבים מ"מ אס הס עובדי כוכבים ודאי נגעי וליכא רק חדא ספיקא דלא דמי להיחא דגנבים דלעיל דאמרינן דהוי ספק מגע אס נגעו אס לאו היינו משום דסתם גנבים אדעתא דממונא אמו אבל פולמוסא סתם צאים לאכול ולשתות כדאמר פרק שני דביצה (דף כא.) ושחטנו להם עגל והאכלנום והשקוס וא"כ הוי ספק מגע משום דליכא אלא חדא ספיקא ובחדא ספיקא לא אמר ר"א ומשני

כיון דפתחו טובא יותר מכדי שחיה אימור אדעתא דממונא פתחו וא"כ הוי ספק ספיקא ספק עובדי כוכבים או ישראל ואת"ל שהם עובדי כוכבים שמא פתחו לשם ממונא ולא אדעתא דשחיה כיון דליכא טובא:

לא מסרה לה אלא שמירת מפתח. ולא סמכא אדעתא ליכנס דנתפסה כנגז מכאן שאם תפס המושל את היהודי והניח שמירת עובדי כוכבים צביתו ונמסר להם כל המפתחות אף של יין אס אין אוכלים ושותים ממה שצבית ישראל היין מותר ואם אוכלים צבית אסור ואמנם אס מלאן ישראל כמו שהניחם מלאים כשרים דכוותיה אשכחן גבי צגדיו לענין עומאה שאם מלאן כמו שהניחם טהורים ואמרינן עלה וכן ציין נסך ואולי כשמחפשין אותו צכל מקום ובקרקע ובכתלים את מטמוני ישראל גם היין אסור לפי שגם לתוך חציות הכניסו קנה ארוך לחפש צו אכן אס היה לישראל סימן וחצור צמנופה מותר דאם הסיקוה לחפש צה לא היו מחזירין אותה דהא לא מירתמי מישראל כלל:
פתוחות **אסורות**. משמע אפילו טובא ולא אמרי' אדעתא דממונא פתחו כדאמרי' לעיל גבי פולמוסא והיינו משום דפולמוסא צאים לגבות מס המלך וארנונא ולכן איכא למימר דלדעתא דממונא פתחו אבל צולשת אינם צאים כי אס דוקא לאכול ולשתות:

השובר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה

רבינא. תינוקת עובדת כוכבים:
אופיא. אשקומ"א של יין:
אימר מגבה דחציתא שקלתה. דדוקא רביתא דלינה יודעת צטיצ ניסוך ולא מסרה נפשה למינגע אבל גדולה מכי חזינן דנקיטא אופיא לא תלינן לקולא:
אע"ג דליכא פו. שאין שם אופיא עוד ואיכא למימר

הא ודאי צגז חציתא שקלתה:
אימר איסרמי. דהך אופיא הוה דהואי הסם:
פולמוסא. ראש הגייס שר לצא:
ולא ידענא אי. שרא משום ספק עובד כוכבים ספק ישראל וכר"א דאמר ספק ציאה טהור. ולקמיה פריך הא לאו ספק ציאה הוה דודאי עובדי כוכבים היו:
ישראל נינהו. ואולינן צתר רוצא דליכא ספיקא:
כיון דמפתחי טובא. הרבה יותר מכדי לורך שתייתן מוכחא מילתא דלדעתא דממונא פתחו ובגנבותייהו טרידי ודמי לצולשת שנכנסה לעיר צשעת מלחמה דקתמי מתנייתין [לקמן] אלו ואלו מותרות הלךך אע"ג דספק מגע הוא כיון דמוכחא מילתא לקולא כספק ציאה דמי:
מסוביתא. מוכרת יין צמות כמו וולל וסוצא (דברים כא) סבאך מהול צמים (ישעיה ה):
אקלידא. מפתח ^(א) שמירת מפתחות ולא סמכא דעתה ליכנס ונתפסת כנגז:
יין נסך מיצטאי. צניחותא ומסייע לרב דמי:
למימרא דטהרות אלימי מיין נסך. מדנקט לה צלשון ק"ו:
שחלקה צמסיפס. מחינה נמוכה עם הארץ מצד זה ומצד שטטר טהרות מצד זה:
אינו עושה יין נסך. דנתפס עליו כנגז. אלמא טהרות אלימי:
מיסיצי. שמי חצירות וז לפנים מזו הפנימית של חצר:
וחילונה. הפתוחה לרה"ר של עם הארץ דאין לו לעם הארץ דריסת הרגל על הפנימית:
שוטח שס. צפנימית אבל אי הוי איפכא דחילונה של חצר מיון דהוי לעם הארץ דריסת הרגל צחילונה אין חצר שוטח שם פירותיו. מ"מ קשיא לרב דקתני אע"פ שידו של עם הארץ מגעת לשם:
הסם משום דנתפס עליו כנגז. דמה לו צפנימית אבל חלוקה דכתאר אחד דמי כי עייל ידיה לא מתפס כנגז:
אמצרי. דגג קמאצרא אני מכיון למדת צנין שאני רויח למדוד לכך הושטתי את ידי. לשון אחר מתשובת הגאונים מתמוגג אני אשטנדיל"ר צלע"ו וגרסי' אימצודי קא ממאצרא:
צלד גגו. שאינו גבוה ממנו וליכא למימר מתמוגג אני כשמושיטי ידו שם:
אנא דאמרי כרצג"ג. דאמר לעיל ובלבד שלא תהא ידו של עם הארץ מגעת שם ולרב לא שאני ליה

צין שגג חצר למעלה צין שהוא שוה לו:
בתנ"י צולשם. חיל. על שם שמחפשין וחותרין קרי להו צולשת כדמתרגמינן ויחפשו ^(י) וצלש:
גב' כרקוס

רבינא רביתא דהות נקיטא אופיא בידה אמר רבא חמרא שרי. פ"ה דוקא תינוקת שאינה יודעת צטיצ ניסוך ולא טרחה ליגע אבל נערה גדולה לא תלינן לקולא מיהו לא מלינו חלוק זה צשוק מקום לכן נראה דלאו דוקא רביתא ה"ה גדולה אלא דעודלא הכי הוה ומיהו לפ"ה לא נפקא מניה מידי עכשיו דגם הגדולים אינם נקיאים צטיצ ניסוך:
אימר **מגבה** **דחביתא** שקלתיה ואע"ג דליכא תו אימר אתרמויי איתרמי לה ^(ב) ההוא פולמוסא דסליק לנהרדעא פתחו חביתא טובא כי אתא רב דימי אמר עובדא הוה קמיה דרבי אלעזר ושרא ולא ידענא אי משום דסבר לה כרבי אלעזר דאמר ספק ביאה טהור אי משום דסבר רובא דאולי בהדי פולמוסא ישראל נינהו א"ה האי ספק ביאה ספק מגע הוא כיון דמפתחי טובא אימא אדעתא דממונא פתחו וכספק ביאה דמי ההיא מסוביתא דמסרה לה איקלידא ^(ג) מפתחה לעובדת כוכבים א"ר יצחק א"ר אלעזר עובדא הוה בי מדרשא ואמרו בלא מסרה לה אלא שמירת מפתח בלבד אמר אביי אף אנן נמי תנינא ^(ד) המוסר מפתחות לע"ה טהרותיו טהורות לפי שלא מסר לו אלא שמירת מפתח בלבד השתא טהרותיו טהורות יין נסך מביעאי למימרא דטהרות אלימי מיין נסך אין דאיתמר חצר שהלקה בכסיפס אמר רב טהרותיו טמאות יובעובד כוכבים אינו עושה יין נסך ורבי יוחנן אמר ה"א טהרותיו טהורות מיתבי והפנימית של חבר והחיצונה של ע"ה אותו חבר שוטח שם פירות ומניח שם כלים ואע"פ שידו של עם הארץ מגעת לשם קשיא לרב אמר לך רב שאני התם ישנתפס עליו כנגז ת"ש ^(ה) רשב"ג אמור חגגו של חבר למעלה מגגו של ע"ה אותו חבר שוטח שם פירות ומניח שם כלים ובלבד שלא תהא ידו של ע"ה מגעת לשם קשיא לרבי יוחנן אמר לך רבי יוחנן שאני התם דאית ליה לאישתמוצי מומר אמר אימצורי קא ממצרא ת"ש ^(ו) גגו של חבר בצד גגו של עם הארץ אותו חבר שוטח שם פירות ומניח שם כלים ואע"פ שידו של עם הארץ מגעת לשם קשיא לרב אמר לך רב לאו איכא ר"ש בן גמליאל דקאי כוותי אנא דאמרי כר"ש בן גמליאל:
בתנ"י ^(ז) בולשת שנכנסה לעיר בשעת שלום חביות פתוחות אסורות סתומות מותרות בשעת מלחמה אלו ואלו מותרות לפי שאין פנאי לנסך:
גב' ורבינא

מסורת הש"ס

(א) טהרות פי"ו מ"א, (ב) מוספתא פי"ט דטהרות ה"ו, (ג) שם ע"ש וז"ע, (ד) נכתובת כו. שבת מא. נדה יג.], (ה) צבראשית מד,]

◄◄

הגהות הב"ח

(א) גמ' ההוא פולמוסא. כ"צ עיין פי' חוקת הצמים דף נה ע"צ צמוס' צד"ה ר' אלעזר מטהר: (ב) שם דמסרה לה אקלידא לעובדת כוכבים כ"ל ומינת מפתחה נתקח: (ג) ר' אלעזר מטהר: (ד) ר"ה שאני הסם משום וכו' דמה לו צפנימות. כ"צ עיין רש"י צב"צ דף י' ע"צ השעם שאני נתפס כנגז משום שכול לומר כלי נפל מידי לכך צלמי הנה וקשה דהרי מיוין זה יכול לומר ג"כ כשנגסם לפימיו וז"ע:

◄◄

לעזי רש"י

אישקום"א קצ"ך. אשטנדיל"ר [אשטינדילי"ר]. להפתח, להשתרץ.

◄◄

מוסף רש"י

בולשת. חילות גייס הבא לעיר על שם שמחפשין וצולשים את העיר קרי לה צולשת (שבת זא). חיל, על שם שמחפשים כל העומותים (כתובות יז). שמחשין ובחזין, כדמתרגמינן (צבראשית לא) ויחפש, וצלש (נדה יג). בשעת שלום. כגון שהוא של אותה מלכות (שבת זא).

מסורת הש"ס

(א) כתובות כו., (ב) נבמדר המשנה מותרים לומר לו., (ג) [לקמן עב.], ד) נבטריות יג.], (ה) [שבת נד.], ו) [עי' רש"י כתובות כו. ד"ס ברכות ועיקר], ז) רש"י מ"ו., (ח) [וע"ע תוס' יבמות לו. ד"ס הלכתא].

הנהגות הב"ח

(א) בשמנה אומנין ישראל כ"ל ותיבת של נמחק: (ג) גב' רב אשי אמר (לעולם אומא לך) תא"מ וי"צ בתוס' לא גרס ליה וכן משמע בפרש"י שלפנינו: (א) (רש"י ד"ה ברכות מצור מורגמנין ברכומין ד"ה כל וכו' והא הכא: (ז) ד"ה לא והפס וכו' ומנהמותיהן העישרו למלך ישראל זה וכו' ואע"ג דקא יהיב ליה הא עובד כוכבים אין נסך והאי שרפל פרע ליה דמיה: (ה) ד"ה עול וכו' עול תחתי משמע כ"ל ותיבת היו נמחק: (ו) ד"ה אכל וכו' מן העוול דכיון דאפשר לטלוני פוזי אי בעי למיטב ליה: (ז) ד"ה המוכר וכו' בעובד כוכבים קונה הלכן כשמודד וחינו משיכה וכו' והוא ליה: (ח) ד"ה מדה וכו' לא סמכא דעמיה שיבול להעלות דמיו הרבה הלכן כי נגע וכו' מעות לישראל ואי"ה כל זמן שלא פסק לא סמכא דעתיה דעובד כוכבים ובגמרא מפרש לה: (ט) ד"ה משיכה כו' ישראל מבין משך: (י) תוס' ד"ה הא לא וכו' ומ"ה שרי רב כי האי וכו' דמשמע דה"ק: (י) בא"ד כפוער חובר מיין נסך: (ז) ד"ה פרדשני וכו' חטים כו' כך פי' בקועטס: (ח) ד"ה רב אשי וכו' ופוגמא דרבי יוחנן ורשב"ל היא פי' הובס: (ז) בא"ד קא"ל רשב"ל פי' שרי דבבורות משמיה דר' אשע"א: (ה) בא"ד להפטר מן הבוררה הס"ד:

מוסף רש"י

ברקום. מזור מתרגמינן כרכוסא (כתובות כו.). פסולות. אסורות לנעליהן. דלשת כהן אסורה באונס אכל אשת

ברקום. (א) מתרגמינן מזור [דברים כ] (ב) ברקומין: **כל כהנים.** הנמלאות בתוכה פסולות לנעליהן דלשת כהן אסורה אף באונס אכל אשת ישראל לא. הא הכא דשעת מלחמה היא וקמני אסורות דיש פנאי לנעול: **לנסך אין פנאי.** דלר' הניסוך לא תקיף להו וטרודין במלחמה: **לנעול יש פנאי.** דתקיף להו יצרייהו: **במתני' מוסר לומר לו סן לנו אם דמיה.** דהא לא קנו לה והוא אינו חייב להן אלא מעות ותיניא לעיל

(דף סד.) ישראל שנושה בעובד כוכבים ויהציא לו מנה מוכר עבדות כוכבים והציא לו יין נסך והציא לו מותר: **גב' לא והפס עלי מנס המלך.** ארנוגא שהיו נוטמין מתבואותיהן ומנהמותיהן (ו) עישרו ישראל זה שחייב לתת למלך יין מותר לומר לעובד כוכבים הפס עלי אע"ג דקא יהיב הא עובד כוכבים יין נסך והאי ישראל הוא פרעיה דמיה כיון דהוא מצי לסלוקי לשליחא דמלכא בזוזי כי יהיב ליה עובד כוכבים יין נסך לאו שלוהיה דישראל הוא: **עול תחתי לעוול.** היכנס במקומי להפסי את השוטר כמו זה יעוול בעמי (שמואל א טו.) ל"א לשון אוצר שממונה על אוצרות יין ושמן של מלך לגבות וללאור: **עול תחתי קאמרם.** כיון דא"ל עול תחתי (א) הו משמע הו במקומי וכל מאי דיהיב ליה עובד כוכבים הו כאלו יהביה ישראל דהא במקומו הוא: **הא.** דרב יהודה לא דמיא אלא לסיפא: **אכל אומר לו מלטני מן העוול.** (א) דאפשר לסלוקיה בזוזי הלכן למימא ליה חמרא לאו שלוהיה הוא: **במתני' המוכר יינו לעובד כוכבים פסק.** עמו מעות עד שלא מדד דמיו מותרין. מפרש בגמרא טעמא איכא דמוקי לה משום משיכה בעובד כוכבים (א) קנה הלכן כשמודד

היינו משיכה וקנייה עובד כוכבים מיד דהו ליה לישראל זוזי גבי דעובד כוכבים בהלואה ויין נסך לא הו עד דנגע ביה: **מדד עד שלא פסק דמיו אסורין.** דעובד כוכבים לא קנייה במשיכה דכיון דלא פסק דמיו לא סמכא דעתיה (א) הלכן כי נגע ביה הו יין נסך דישראל. ואיכא דמוקי לה כשהקדים לו עובד כוכבים מעות לישראל ובגמרא מפרש לה: **גב' משיכה בעובד כוכבים קונה.** אע"ג דלא יהיב עובד כוכבים דמי לישראל (א) משך מיניה קנייה וכן ישראל מעובד כוכבים: **פרדשני.** דורון: **ולא הדרי צה.** השולחין אלמא במשיכה קניניהו המקבלין. ל"א מתשבות הגאונים פרדשני מי שיש לו כור חטיין למכור פוסק דמים ללווק והולך לבייתו ומשגר לו קב חטיין לראות כמה הן יפות ואם מעכב הלווקה אותו קב אללו מתקיים המקנה כמי אילו חפץ בהן מחזירו: **רב אשי אמר אינה קונה.** אלא במתן מעות קנו: **דרמוס רוחא.** גסות: **סנויפא.** מוכרי יין: **מדמשכה**

יוחנן לגבי רשב"ל ופלוגמא (ב) היא דר' יוחנן פרק הוזהב (ב"מ מז.) ר' יוחנן סבר מעות קונות דבר תורה וא"כ לדידיה דרשין לעמיתך בכסף ולעובד כוכבים במשיכה ורשב"ל סבר משיכה מפורשת מן התורה בישראל וא"כ דרשין לעמיתך במשיכה ולעובד כוכבים בכסף והכי מוכח בצבורות והלכן משיכה בעובד כוכבים קונה כר' יוחנן ואע"ג דרבא קאמר התם פ' הוזהב קרא ומתניתין מסייע לרשב"ל לא משום דס"ל לרבא כרשב"ל אכל מ"מ לא קשיא לר' יוחנן דרבי יוחנן דחי להו שפיר כדפי' התם ותדע דהכי הוה כדפי' דלא משום דרבא סבר כרשב"ל קאמר הכי שהרי רבא גופיה פסיק פרק החולץ (יבמות לו. וסס) כרשב"ל לגבי ר' יוחנן בתלת וחשיב להו התם אכל בעלמא בכל המקומות הלכה כר' יוחנן ואם היה סובר רבא כרשב"ל בההיא דמשיכה מפורשת מן התורה א"כ ה"ל למיחשביה התם וליכא למימר דלא חש למיחשביה משום דמתניתין מסייע ליה לרשב"ל דהא בזהי תלת דקחשיב התם איכא דתניא כוותיה דרשב"ל ואפ"ה קחשיב לה התם אלא ודאי סבר כר' יוחנן בההיא דמעות קונות בישראל א"כ לעובד כוכבים במשיכה כדפי' א"כ המקנה בהמה לעובד כוכבים כדי לפוטרה מן הצבורה לריך שימשכנה העובד כוכבים ובכך סגי בלא כסף מהיו רש"י פי' דמשיכה אינה קונה בעובד כוכבים אלא כסף דאין הלכה כר' יוחנן אלא כרשב"ל משום דרבא ס"ל כוותיה פ' הוזהב מדקאמר קרא ומתניתין מסייע ליה לרשב"ל וכי תימא א"כ אמאי לא חשיב לה בהחולץ בזהי הנהו תלת ז"ל משום דההיא דהוהב משיכה קונה קא"ל רשב"ל פ' שני (ג) בשמיה דר' אשע"א ובפ' החולץ אינו זוכר אלא הנהו דקאמר רשב"ל משמיה דנפשיה דה"ג לא קא חשיב מילתא דישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף דפ' השוחט (חולין דף כט.) משום דמשמיה דלוי סבא אמרה רבי שמעון בן לקיש (ח והרואה לחוש לדברי רש"י ור"ת המקנה בהמה לעובד כוכבים לפוטרה מן הצבורה לריך שיתן העובד כוכבים כסף וגם משיכת העובד כוכבים בסימטא או לרשותו של עובד כוכבים שהוא שלו ואם אין לו רשות לעובד כוכבים מקנה לו הישראל חדר בציטו והעובד כוכבים ינעול ויפתח דבהכי קני ליה לרשות כדאמר בגיטין פ' הזורק (דף עו.) ותיחוד ותפתח ואח"כ ימשוך העובד כוכבים בהמה לאותו חדר ובצבורות פ"ק (דף ג.) פליגי אמוראי מה לריך שיקנה העובד כוכבים מן הבהמה איכא מ"ד שזריך שיקנה דבר שעושה אותה וריאה אחרת טרפה כגון הריאה והראש מן הבהמה או מן העובד כשהיא מעוברת אמנם א"ז שיתן העובד כוכבים מעות שזה הראש והריאה אלא סגי שיקנס בפרוטה ואע"פ ששור יותר כפלים אפ"ה אין לחוש משום ציטול מקח שאנן סהדי שהישראל גמר ואקני לעובד כוכבים כדי להפטר מן (ב) הבהמה: **שזקריין** זוזי מינייהו והדר ביי"ד אהו בו' ואי ס"ד משיכה בעובד כוכבים קונה ר"ת דמשיכה בעובד כוכבים קנייה בו' **לא צריבא דבי"ד ורמי למנא דעובד כוכבים.** פירוש אכל לעולם משיכה בעובד כוכבים קונה כדפי' והקשה ר"ת כיון דמשיכה בעובד כוכבים קונה אס כן מעות אינם קונות ואם כן מה היה מועיל המעות שהיו נוטמין ממחלה מ"מ הו יין נסך בדרשותו של ישראל מיד שנגע בו ועדיין אינו של עובד כוכבים עד שימשכנו כיון דמשיכה קונה ולא מעות ומיד שנגע בו העובד כוכבים נעשה יין נסך ברשות ישראל

השובר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה

עא.

ורמינהי עיר שבבשורה ברקום. וא"ת דלמא ההיא מיירי לאחר גמר המלחמה דלז יש להס פנאי וי"ל דמשמע בכל ענין אפי' קודם גמר המלחמה: **הא לא דמיא אלא לסיפא אבל** אומר מלטני מן העוצר. פי' רש"י משום רבינו יחיאל דכי א"ל הכי מותר משום דמצי לסלוקי בזוזי מן העוצר וא"כ כי נמי יהיב העובד כוכבים יין לעוצר לאו שליחות דישראל קא עביד ומשו"ה שרי (א) כי האי גווגא אכל כי א"ל עול תחתי משמע הלשון היה תחתי במקומי וכל מה דיהיב כאילו יהיב ישראל דמי דהא במקומו הוא כפ"ה ול"ג דא"כ פשיטא דמלטני מן העוצר דשרי כיון דמיירי דיכול לסלקו לכן ג"ל שהישראל חייב למלך יין (א) (נסך) מ"מ שרי כי א"ל מלטני מן העוצר משום דמשמע ה"ק ליה סלק אותו צמה שסוכל אכל אינו מנווה לו לפרוע יין נסך ולכן שרי אפי' לא מצי לסלוקי בזוזי אלא בזין נסך ואפילו הקדים לו דינר ואמר לעיל (דף קג.) דלסיר גבי פועלים הלא שרי דהתם היינו טעמא משום דהוא מקדים לו הדינר בשביל שיתן מיין נסך לפועלים אכל הלא קא"ל שסלקנו במעות אס יכול הלכן לא תחשי כפוער (ב) יין מיין נסך אכל כי א"ל עול תחתי הו כמו שא"ל פרע למלך תחתי כמו שאני חייב לו יין וגמלא פורע חובו מיין נסך ואפילו לא הקדים דינר אסור מטעם דפירשתי: **אמר אמימר משיכה בעובד כוכבים קונה תדע** דהני פרבאי משדרי פירשני אהדרי וא"א הדרי בהו. אומר ר"י דאין זה עיקר הטעם אלא משום דאמימר סביר כר' יוחנן דאמר מעות קונות ודריש לעמיתך בכסף לעובד כוכבים במשיכה כדאמר בצבורות (דף יג. וסס)

ומה שמציא רביה מפרדשני דפרסאי אין זה כ"א אמתלא בעלמא שמנהג אבותיהם מן הפרסיים שאינם חוזרים אחר המשיכה ש"מ שכן הדין: **פרדשני** דורוגות וא"א הדרי בהו. אלמא קנינו במשיכה ל"א מתשבות הגאונים מי שיש לו כור חטים כו' (ב) פי' בקונט' זה עיקר דלישנא קמא קני במתנה הוא והוא בא לומר דמשיכה קונה במקח וממכר ואורי' דאפי' למ"ד אינה קונה כרב אשי בסמוך ה"מ כגון דאיכא כספא אכל במציאה ומתנה דליכא כספא כ"ע מודו דקני במשיכה או בהגזה: **רב אשי אמר משיכה בעובד כוכבים אינה קונה.** לא לדיחויא בעלמא קאמר רב אשי הכי אלא לפי האמת כדמוכח במסכת צבורות פרק ב' (סס) דקאמר רב אשי מדרישא משיכה אינה קונה סיפא נמי משיכה אינה קונה אלמא הכי ס"ל לרב אשי הלכן ל"ג במילתא דרב אשי לעולם אימא לך פ"ת דאע"ג דרב אשי בתרא הוה לית הלכתא כוותיה בזהי אלא קי"ל כדאמימר דאמר משיכה בעובד כוכבים קונה דס"ל כר' יוחנן כדפירשית והלכה כרבי יוחנן סבר מעות קונות דבר תורה וא"כ לדידיה דרשין לעמיתך בכסף ובצבורות והלכן משיכה בעובד כוכבים קונה כר' יוחנן ואע"ג דרבא קאמר התם פ' הוזהב קרא ומתניתין מסייע לרשב"ל לא משום דס"ל לרבא כרשב"ל אכל מ"מ לא קשיא לר' יוחנן דרבי יוחנן דחי להו שפיר כדפי' התם ותדע דהכי הוה כדפי' דלא משום דרבא סבר כרשב"ל קאמר הכי שהרי רבא גופיה פסיק פרק החולץ (יבמות לו. וסס) כרשב"ל לגבי ר' יוחנן בתלת וחשיב להו התם אכל בעלמא בכל המקומות הלכה כר' יוחנן ואם היה סובר רבא כרשב"ל בההיא דמשיכה מפורשת מן התורה א"כ ה"ל למיחשביה התם וליכא למימר דלא חש למיחשביה משום דמתניתין מסייע ליה לרשב"ל דהא בזהי תלת דקחשיב התם איכא דתניא כוותיה דרשב"ל ואפ"ה קחשיב לה התם אלא ודאי סבר כר' יוחנן בההיא דמעות קונות בישראל א"כ לעובד כוכבים במשיכה כדפי' א"כ המקנה בהמה לעובד כוכבים כדי לפוטרה מן הצבורה לריך שימשכנה העובד כוכבים ובכך סגי בלא כסף מהיו רש"י פי' דמשיכה אינה קונה בעובד כוכבים אלא כסף דאין הלכה כר' יוחנן אלא כרשב"ל משום דרבא ס"ל כוותיה פ' הוזהב מדקאמר קרא ומתניתין מסייע ליה לרשב"ל וכי תימא א"כ אמאי לא חשיב לה בהחולץ בזהי הנהו תלת ז"ל משום דההיא דהוהב משיכה קונה קא"ל רשב"ל פ' שני (ג) בשמיה דר' אשע"א ובפ' החולץ אינו זוכר אלא הנהו דקאמר רשב"ל משמיה דנפשיה דה"ג לא קא חשיב מילתא דישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף דפ' השוחט (חולין דף כט.) משום דמשמיה דלוי סבא אמרה רבי שמעון בן לקיש (ח והרואה לחוש לדברי רש"י ור"ת המקנה בהמה לעובד כוכבים לפוטרה מן הצבורה לריך שיתן העובד כוכבים כסף וגם משיכת העובד כוכבים בסימטא או לרשותו של עובד כוכבים שהוא שלו ואם אין לו רשות לעובד כוכבים מקנה לו הישראל חדר בציטו והעובד כוכבים ינעול ויפתח דבהכי קני ליה לרשות כדאמר בגיטין פ' הזורק (דף עו.) ותיחוד ותפתח ואח"כ ימשוך העובד כוכבים בהמה לאותו חדר ובצבורות פ"ק (דף ג.) פליגי אמוראי מה לריך שיקנה העובד כוכבים מן הבהמה איכא מ"ד שזריך שיקנה דבר שעושה אותה וריאה אחרת טרפה כגון הריאה והראש מן הבהמה או מן העובד כשהיא מעוברת אמנם א"ז שיתן העובד כוכבים מעות שזה הראש והריאה אלא סגי שיקנס בפרוטה ואע"פ ששור יותר כפלים אפ"ה אין לחוש משום ציטול מקח שאנן סהדי שהישראל גמר ואקני לעובד כוכבים כדי להפטר מן (ב) הבהמה: **שזקריין** זוזי מינייהו והדר ביי"ד אהו בו' ואי ס"ד משיכה בעובד כוכבים קונה ר"ת דמשיכה בעובד כוכבים קנייה בו' **לא צריבא דבי"ד ורמי למנא דעובד כוכבים.** פירוש אכל לעולם משיכה בעובד כוכבים קונה כדפי' והקשה ר"ת כיון דמשיכה בעובד כוכבים קונה אס כן מעות אינם קונות ואם כן מה היה מועיל המעות שהיו נוטמין ממחלה מ"מ הו יין נסך בדרשותו של ישראל מיד שנגע בו ועדיין אינו של עובד כוכבים עד שימשכנו כיון דמשיכה קונה ולא מעות ומיד שנגע בו העובד כוכבים נעשה יין נסך ברשות ישראל

צו א מיי' פ"ח מהל' אסורי ביאה הלכה כו סמג לאוין קבה טוש"ע אה"ע ס"ז סעי' י: צו ב מיי' פ"ג מהל' מאכלות אסורות הלכה כ סמג לאוין קמח טוש"ע י"ד ס' קלב סעיף ג:

צו ג מיי' שם הלכ' כו ועיין בהשגות ובספק משנה סמג שם טוש"ע שם סעיף ה:

ק ד ה מיי' שם טוש"ע שם סעיף ו:

קא ו מיי' שם הלכ' כו טוש"ע שם סעיף ב:

קב ז מיי' פ"א מהל' זכיה הלכה יד סמג עשין פב טוש"ע ח"מ ס' קלב סעיף ז בהג"ה:

